

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

Рўйхатга олинди

№ 403-РМ

201 4 йил

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта
махсус таълим вазирининг
2014 йил 28 август даги
сонли буйруғи билан
таъинланган

“Даволаш иши”

йўналиши бўйича олий таълим муассасалари педагог кадрларини
кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг ўқув дастури

Тошкент – 2017

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ ПЕДАГОГ ВА РАХБАР КАДРЛАРИНИ
КАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШНИ
ТАШКИЛ ЭТИШ БОШ ИЛМИЙ - МЕТОДИК МАРКАЗИ

ТОШКЕНТ ТИББИЁТ АКАДЕМИЯСИ ХУЗУРИДАГИ ПЕДАГОГ
КАДРЛАРНИ КАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ
ОШИРИШ ТАРМОК МАРКАЗИ

Кайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури Олий ва
ўрта махсус, касб-ҳунар тавлими йўналишлари бўйича ўқув-ўқувий
биртаълимлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи келишнинг
2017 йил 18 август дақи 4 - сонли буйиқномага биноан
маъқуллашган.

- Тузатишлар:
- “Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида
жамиyat ривож ва тавлим-тарбия масалалари” модули:
с.ф.д. проф. И.Эрмашев, ф.ф.д. проф. М.М.Қаҳҳорона.
 - “Таълим-тарбия жараёндарини таъкил этишнинг
конунчилиқ нормалари” модули: ю.ф.и. дот. В.Топилов,
ю.ф.и. дот. О.Х.Нарзуллаев.
 - “Инновацион таълим технологиялари ва педагогик
компетентлик” модули: п.ф.д. проф. Н.А.Муслимов, п.ф.д.
М.Т.Мирзолиева, ўқитувчилар И.А.Эшмаватов, К.Рискулова.
 - “Электрон педагогика асослари ва педагогнинг шахсий,
касбий ахборот майдонини лойиҳалаш” модули: ф-м.ф.и.
дот. Х.Холматов, катта ўқитувчилар В.Ҳамидов, М.Файзуева,
ўқитувчилар Т.Шаймардонов, А.Обидов.
 - “Амалий хорижий тил” модули: катта ўқитувчилар,
У.Гисова, Ф.Бойсариева; Ўзбекистондаги Британия
Кенгашининг етакчи мутахассисиари.
 - “Олий таълим жараёнини бошқаришда тизимли таъкил ва
кароллар кабул қилиш технологиялари” модули: ф.ф.д.
проф. Р.Сафаров, пс.ф.и. Х.М.Дилмов, ф-м.ф.и. дот.
А.З.Каримов.
 - Махсус фанлар бўйича: Хоржий эксперт, Хан Док Чонг
(Жанубий Корей)
 - Ишчи гуруҳ: Ш.А.Боймуродов, У.Б.Беркипов Н.М.Нурдипасева,
т.ф.д. проф. Х.С.Шайхона, т.ф.и. дот. Г.С.Атэмова, т.ф.и. дот.
З.Ф.Умарова.
- Тажрибачилар: Хоржий эксперт, Ким Донг Сук (Жанубий Корей)
т.ф.д. проф. М.Ш.Хакимов.

Ўқув дастури Тошкент тиббиёт академияси Кенгашининг карори билан тасдиқла таъкил
қилинган (2017 йил 18 август дақи 4 -сонли буйиқнома).

Қирини

Дастур Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил
12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини
кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш
чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-4732-сонли, 2017 йил
7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича
Харажатлар стратегияси тўғрисида”ги ПФ-4947-сонли Фармонлари,
шунингдек 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада
ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПК-2909-сонли карориди
белгиланган устивор вазифалар мазмунидан келиб чиққан ҳолда тузилган
бўлиб, у замонавий талаблар асосида кайта тайёрлаш ва малака ошириш
жараёндарининг мазмунини такомиллаштириш ҳамда олий таълим
муассасалари педагог кадрларининг касбий компетентлигини мунтазам
ошириб боришни мақсад қилади.

Дастур мазмунини олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари ва
конунчилиқ нормалари, илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат,
таълим жараёндариди ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш,
амалий хорижий тил, тизимли таъкил ва карор кабул қилиш асослари, махсус
фанлар негизиди илмий ва амалий таъкилотлар, технология тараккият ва
ўқув жараёнини таъкил этишнинг замонавий услублари бўйича сўнги
ютуқлар, педагогнинг касбий компетентлиги ва креативлиги, глобал
Интернет тармоти, мултимедиа тизимлари ва масофадан ўқитиш
усулларини ўзлаштириш бўйича янги билим, кўникма ва малакаларини
шақллантиришни назарда тутам.

Дастур доирасиди берилётган мавзулар таълим соҳаси бўйича
педагог кадрларни кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмунини, сифати
ва уларнинг тайёрларлигига кўйилган умумий малака талаблари ва ўқув
режалари асосиди шақллантирилган бўлиб, бу орқали олий таълим
муассасалари педагог кадрларининг соҳага онд замонавий таълим ва
инновация технологиялари, илгор хорижий таъкирбадлардан самарали
фойдаланиш, ахборот-коммуникация технологияларини ўқув жараёндига
кенг таъкил этиш, чет тилларини интенсив ўзлаштириш даржақсини
ошириш ҳисобига уларнинг касб маҳоратини, илмий фаолиятини мунтазам
юксалтириш, олий таълим муассасалариди ўқув-тарбия жараёндарини
таъкил этиш ва бошқаришни тизимли таъкил қилиш, шунингдек,
педагогик вазиятларди оптимал карорлар кабул қилиш билан боғлиқ
компетенцияларга эга бўлишлари таъминланади.

Кайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишининг ўзинга хоc
хусусиятлари ҳамда долзарб масалаларидиан келиб чиққан ҳолди дастурди
тингловчиларнинг махсус фанлар доирасиди билим, кўникма, малака
ҳамда компетенцияларига кўйилган талаблар такомиллаштирилиши
мумкин.

Кайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури куйидаги модуллар мазмунини ўз ичига камраб олади:

I. Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари

- 1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият ривож ва таълим-тарбия масалалари.
- 1.2. Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этишнинг қонунчилик нормалари.

II. Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

- 2.1. Инновацион таълим технологиялари ва педагогик компетентлик.
- 2.2. Даволаш иши фанини ўқитишдаги илгор хорижий тажрибалар.

III. Таълим жараёнида ахборот-коммуникацион технологияларни қўллаш

- 3.1. Электрон педагогика ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини доинқилаш.
- 3.2. Тиббиётда ахборот технологияларини қўллаш.

IV. Амалий хорижий тил

- 4.1. Амалий хорижий тилни ўрнанишининг интенсив усуллари.

V. Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари

- 5.1. Олий таълим жараёнини бошқаришда тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш технологиялари.
- 5.2. Даволаш асосланган тиббиётнинг қўлланилиши.

VI. Махсус фанлар

- 6.1. Тиббиётда замонавий диагностика усуллари.
- 6.2. Даволашда юқори технологияларни қўллаш.
- 6.3. Тиббиётда профилактиканинг ўрни.

VII. Педагогик амалиёт

VIII. Малакавий аттестация

Курснинг максали ва вазифалари

Олий таълим муассасалари педагог кадрларни кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг максали педагог кадрларнинг ўқув-тарбиявий жараёнларни юқсак илмий-методик даражада таъминлашлари учун зарур бўлган касбий билим, кўникма ва малакаларини мунтазам янгилаш, малака талаблари, ўқув режа ва дастурлари асосида уларнинг касбий компетентлиги ва педагогик маҳоратини доимий ривожланишини таъминлашдан иборат.

Курснинг вазифаларига куйидагилар кирди:

-“Даволаш иши” йўналишида педагог кадрларнинг касбий билим, кўникма, малакаларини ўзгүкис янгилаш ва ривожлантириш;

- замонавий талабларга мос ҳолда олий таълимнинг сифатини таъминлаш учун зарур бўлган педагогларнинг касбий компетентлик даражасини ошириш;

- педагог кадрлар томонидан замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва хорижий тилларни самарали ўқлаттирилишини таъминлаш;

- махсус фанлар соҳасидаги ўқитишнинг инновацион технологиялари ва илгор хорижий тажрибаларни ўзлаштириш;

-“Даволаш иши” йўналишида ўқув жараёнини фан ва ишлаб чиқариш билан самарали интеграциясини таъминлашга қаратилган фойдалиги ташкил этиш.

Курс якунида тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакалари ҳамда компетентлигига куйидагилар талаблар:

“Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари”, “Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат”, “Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш”, “Амалий хорижий тил”, “Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари” модуллари бўйича тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакаларига куйидагилар талаблар тегишли таълим соҳаси бўйича педагог кадрларни кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмунини, сифати ва уларнинг тайёртарлиги ҳамда компетентлигига куйидагилар умумий малака талаблари билан белгиланди.

Махсус фанлар бўйича тингловчилар куйидаги янги билим, кўникма, малака ҳамда компетенцияларга эга бўлишлари талаб этилади:

Тингловчи:

-даволаш иши йўналишини фанининг асосий назарий ва амалий соҳаларда эришган ютуқлари, муаммолари ва уларнинг ривожланиш истиқболларини;

-даволаш иши фанини фундаментад ва амалий жиҳатларини;

-даволаш иши йўналишини соҳасидаги инновацияларни ва таълим технологияларини ўқув жараёнига татбиқ этишнинг назарий ва амалий асослари;

-даволаш иши йўналишини соҳасидаги мутахассисларга куйидагилар замонавий талабларни;

-даволаш иши йўналишини соҳасидаги касалликларни ва уларнинг ривожланиш босқичларини;

-даволаш иши йўналишини касалликлар диагностикаси ва даволаш стандартларини;

-даволаш иши йўналишини касалликларнинг кечаш ҳусусиятларини билиши керак;

Тингловчи:

-даволаш иши йўналишини фанларини ўқитишда илгор таълим технологияларидан самарали фойдаланиш;

-даволаш иши йўналишини касалликларнинг ривожланиш босқичларидан келиб чиққан ҳолда уларга ёндашиш;

- даволаш иши йўналиши касалликларга социал-демографик муаммолардан келиб чиққан ҳолда таъхис кўйиш;
- замонавий диагностика, даволаш ва профилактика усулларидан самарали фойдаланиш;
- даволаш иши йўналиши касалликларнинг интегралланган усулда даволаш кўникмаларига эга бўлиши лозим.

Тингловчи:

- даволаш иши йўналиши соҳасида замонавий диагностика усулларидан фойдаланиш;

- даволаш иши йўналиши касалликларнинг кечиб динамикасини аниқлаш

- даволаш иши йўналиши даволашда юқори технологияларни қўллаш.

- даволаш иши йўналиши касалликларда профилактикани ўрни

- даволаш иши йўналиши фанларини ўқитишда муаммоли педагогик вазиятларга инновацион ёндашиш маълумотларига эга бўлиши зарур.

Тингловчи:

- даволаш иши йўналиши касалликлар диагностикасида ва даволашда илгир хорижий тажрибаларни амалга оширишда қўллаш;

- даволаш иши йўналишида учрайдиган шойлиқни ҳолатларда тез ёрдам кўрсатиш;

- даволаш иши йўналишида каминвазив усулларни қўллаш;

- даволаш иши йўналиши касалликларни даволашда лазер технологияларидан фойдаланиш;

- беморларнинг жисмоний, руҳий ва клиник ҳуусуниятларини инобатга олган ҳолда даволаш;

- даволаш иши йўналишида операцияларни ўтказишда замонавий диагностика усулларини қўллаш компетенцияларига эга бўлиши лозим.

Курс ҳажми

Кайта тайёрлаш ва малака ошириш курси 288 соатни ташкил этади. Ўқув юкламаси ҳафтага 36 соат этиб белгиланган. Кайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналиши бўйича таълим дастурларини тўлиқ ўзлаштирган ва Аттестациядан муваффақиятли ўтган курс тингловчиларига Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги ПФ-4732-сон Фармони 3-илоҳаси билан тасдиқланган давлат намунасидаги малака аттестати берилган.

“Даволаш иши” йўналиши бўйича кайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув модуллари ва уларнинг мазмۇни

1. Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари

1.1 Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият ривожини ва таълим-тарбия.

Мустақил демократик тараққиёт ва жамият ривожини, Ўзбекистон Республикаси Биринчи Президенти И.А.Каримов асарларида жамият ривожига доир янги назарий-концептуал ғоялар, Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси.

Ўзбекистон Республикаси Президентини Ш.Мирзиёев демократик ислохотларни янги давом эттириш тўғрисида Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатларини химоя қилиш – давлат сиёсатини ўстувор йўналиши. Халқ қабулҳоналари ва виртуал марказларининг ташкил этилиши. Халқ давлат илоралари учун эмас, давлат илоралари халқ учун ишлашининг зарурлиги, Танқидий таҳлил, катъий тартиб интизом ва шахсий жавобгарлик раҳбар фаолиятининг асоси эканлиги. Ўзбекистон Республикасининг янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегиясининг ишлаб чиқилиши, унинг ўстувор йўналишлари. Ўзбекистон ижтимоий ҳаётида амалга ошириладиган тўб демократик ўзгаришлар. Таълим соҳасидаги ислохотлар, модернизациялаш ва интеграциялаш жараёнлари. Жамиятдаги ўзгаришларда ёшларнинг иштироки. Ўзбекистон Ёшлар иттифокининг ташкил этилиши ва унинг аҳамияти.

1.2. Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этишнинг қонунийлик нормалари.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тушунчаси ва турлари. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва амалга киритиш тартиби. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. “Таълим тўғрисида”ги Қонун. Қадрлар тайёрлаш миллий дастури. Қадрлар тайёрлаш миллий дастурининг босяқчлари ва асосий йўналишлари.

Коррупцияга қарши курашнинг қонуний асослари ва унинг олдини олишнинг омиллари. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 2 февралдаги “Коррупцияга қарши курашни тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг қолдақларини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПК-2752-сонли қарорининг мазмун-моҳияти.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-4732-сон Фармони, 2016 йил 30 ноябрдаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-

тадбирлари тўғрисида”ги 2015 йил 12 июндаги ПФ-4732-сон Фармонга ўзгартириш ва қўшимча киритиш тўғрисида”ги ПФ-4860-сонли Фармони, 2017 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Харакатлар стратегияси тўғрисида”ги ПФ-4947-сонли Фармони, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 27 февралдаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш курслари тўғрисидаги Низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 103-сонли қарори, 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПК-2909-сонли қарори, 2017 йил 16 февралдаги “Олий ўқув юртидан кейинги таълим тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-4958-сонли қарори,

2011 йил 20 майдаги “Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПК-1533-сон қарори,
 Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 5 январдаги “Ўзбекистон Республикасидаги таълим стандартларини яхшилаб чиқиш ва жорий этиш тўғрисида”ги 5-сон қарори, 1998 йил 5 январдаги “Ўзбекистон Республикасидаги таълим стандартларини яхшилаш билан таъминлашни такомиллаштириш тўғрисида”ги 4-сон қарори, 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон қарори, 2006 йил 10 февралдаги “Олий таълим муассасасига педагогларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш ҳуқуқидаги 20-сонли қарори, 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 278-сонли қарори, 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сонли қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сонли Қарори, 2015 йил 20 августдаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишни ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 242-сонли қарори, 2015 йил 2 мартдаги “Магистратура тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги 36-сонли қарори, 2016 йил 2 майдаги “Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларини давлат аккредитациясидан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 136-сонли қарори.

Давлат таълим стандартлари, ўқув режалари ва фан дастурлари тушунчаси ва уларга қўйилган талаблар. “Олий таълим муассасаларида талабалар билимининг назорат қилиш ва баҳолашнинг реитинг тизими тўғрисида”ги Низом. “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасалари талабаларининг малакавий амалиёти тўғрисида”ги Низом. “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасалари битирувчиларининг ақлий давлат аттестацияси тўғрисида”ги Низом. Олий таълим муассасаларида мустақил таълимни ташкил этиш тартиби тўғрисида”ги

Низом. “Магистратура тўғрисида”ги Низом. “Очик лекцияларни ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисида”ги Низом ва бошқа меъёрий ҳужжатлар.

Олий ва ўрта махус таълим вазирлигининг 2016 йил 2 майдаги “Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларини давлат аккредитациясидан ўтказиш тартиби тўғрисидаги Низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 136-сонли буйруғи, 2017 йил 1 мартдаги “Янги ўқув усулбуй ҳақида”ги 107-сонли буйруғи, 2017 йил 13 мартдаги “Олий таълим муассасалари кафедралари Кенгашларини ташкил этиш тўғрисида”ги 138-сонли буйруғи, 2015 йил 7 апрелдаги “Олий таълим муассасалари талабалари республика фан олимпиадаси тўғрисида”ги 123-сонли буйруғи, 2017 йил 24 апрелдаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантиришнинг чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги Қарорини ижроси тўғрисидаги 244-сонли буйруғи, 2017 йил 26 майдаги “Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 20 майдаги 304-сонли Қарори ижроси тўғрисида”ги 342-сонли буйруғи.

II. Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

2.1. Инновацион таълим технологиялари ва педагогик компетентлик

Инновацион таълим технологияларининг моҳияти, турлари ва назарий асослари. Инновацион жараёнларнинг кечishi боёқчилари.

Олий таълим муассасаларида ўқув жараёнини ташкил этишнинг инновацион шакл, метод ва воситалари.

Шахста йўналтирилган таълим технологияларининг мазмуни, йўналишлари. Таълим олувчиларнинг билиш фаоллигини ошириш ва мустақил таълимни ташкил этиш асосидаги инновацион таълим технологиялари: амалий ўйинлар, муаммоли ўқитиш, интерфасл таълим, модуллин-кредит тизими, case study (кейс стади), маҳорат дарёлари, асцимент методларидан ўқув-тарбия жараёнида фойдаланиш. Ўқув дойиҳаларини ишлаб чиқиш ва амалиётга татбиқ этиш.

Педагог касбий компетентлигининг тузилиши ва мазмуни. Педагог психологик, методик, инфорацион, креатив, инновацион компетентлиги мазмун-моҳияти. Педагогик маҳорат асослари ва таркибий қисмлари. Ўқитувчининг коммуникатив компетентлиги, педагогик жараёнда мулоқот усулларининг тўғри танлаш ва улардан самарали фойдаланиш. Педагогик деонтология. Аудиторияда шахсларо муносабатларни самарали ташкил этиш ва турухни оптимал бошқариш. Педагогик низоларни самарали ҳал этиш йўллари. Замонавий педагог имиджи ҳамда ўқитувчининг ўз-ўзини касбий ва шахсий такомиллаштириб бориши. Креативлик-педагогик ижодкорлигининг асоси сифатида. Олий таълим педагог кадрларининг креатив потенциални тушунича ва моҳияти. Педагогларда креатив компетентликини шакллантиришнинг зарурий шарт-

шароитлари, моделлари. Касбий фаолиятда позитив-фаол мотивация ва педагог кадрларнинг креатив потенциалини баҳолаш мезонлари.

2.2. Даволаш ниш фанини ўқитишдаги илгор хорижий тажрибалар.

Таълим ва тарбия жараёндарини ташкил этишда хорижий тажрибалар. Ривожланган Европа давлатлари (Германия, Англия), Осёе мамлакатлари (Япония, Жанубий Корея) ва Америка Қўшма Штатлари каби давлатларнинг ўқув, ўқув-ўқувбўй, илмий-таълимик жараёндарини ташкил этиш ва амалда қўллаш бўйича тажрибаларини таълим тизимига талбик этилиши.

Ўқув жараёнининг норматив-ҳуқуқий асослари (таълим стандартлари, ўқув режа, фан дастури ва локал ҳужжатлар) бўйича хорижий тажрибалар ва уларнинг қиссий таҳлили.

Таълим хизматларини кўрсатиш бўйича дунё бозори ва хорижий тажрибалар.

Даволаш ниш соҳасини ривожланишига сўянги йилларда хисса қўшган соҳанинг етук олимлари ва улар томонидан яратилган илмий назариялар. Илмий мақалалар, кашфиётлар натижаси, даволаш ниш соҳаси бўйича нашр этилган сўянги ўқув ва илмий адабийётлар таҳлили. Даволаш ниш фанларининг жорий ҳолати ва истиқболдаги вазифалари.

III. Таълим жараёнда ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш

3.1. Электрон педагогика асослари ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини лойиҳалаш.

Замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва улардан таълим жараёнда фойдаланиш нақсониятлари.

Педагогик фаолиятда амалий дастурий воситалардан фойдаланиш. Microsoft Office пакетининг замонавий версиялари таснифи. Microsoft Office пакети дастурларида (MS Word, MS Excel, MS Power Point ва б.) ўқув-методик материалларини яратиш усуллари.

Web 2.0/3.0 технологиялари. Педагогик дастурий воситалар. Муаллифлик дастурлари (Spring Free, Article и ва бошқ.) ва улардан фойдаланган ҳолда мультимедияли электрон ўқув ресурсларини яратиш.

Компьютер тармоқлари. Интернет технологиялари харақтеристикаси. Интернет тармонининг асосий хизматлари ва унда мулоқот турлари. Интернет ресурсларидан таълимда фойдаланиш. Zunoetuz таълим портали. Google асбоб ускуналари ва хизматлари (сервислар)дан фойдаланган ҳолда ўқув жараёнини ва ахборот таълим майдонини лойиҳалаш. Электрон портфолио ва унда ишлаш технологиялари.

Масофавий таълим ва уни ташкил этиш асослари. Moodle масофавий таълимни бошқариш тизимига ўқув ресурсларини яратиш ва жойлаштириш.

Ахборот таҳлиллар. Ахборотни ҳамювланишнинг замонавий восита ва усуллари. Идентификация ва аутентификация жараёндари.

3.2. Тиббиётда ахборот технологияларини қўлланилиши.

Тиббиётда ахборот технологиялари ҳақида тушуна. Ахборот технологиялари воситаларини тиббиётда қўлланилиши. Тиббиётда янги ахборот технологиялари, ахборот тизимини бошқариш, ахборот тизимининг функционал ташкил этилишилари. Тиббиётда маълумотлар узатиш тизимини ташкил этиш ва уларнинг афзалликлари. Замонавий ахборот технологияларини тиббий жараёндарга қўллаш натижасида иш фаолиятлари сифатини ошириш ва автоматлаштириш. Тиббий текширув жараёндарида олинган натижаларни ахборот технологиялари ёрдамида қайта ишлаш, статистик анализ қилиш, 2D, 3D график усулда тасвирлаш ва улар асосида маълумотлар базасини яратиш, хавфсизлигини таъминлаш. Яратилган маълумотлар базасидан тиббиётнинг барча соҳасидаги ходимларнинг ягона локал тармоқда шахсий долин парол орқали маълумотлардан фойдаланишни ташкил этиш. Ахборот технологиялари қўлланган ҳолда тиббиёт соҳасида аҳолига интерактив хизматлар кўрсатиш. Тиббиёт соҳасида олинган маълумотлар базасини ахборот технологиялар ёрдамида таълим тизимига интеграция қилиш.

IV. Амалий хорижий тил

4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишнинг интенсив усуллари.

Хорижий тилни ўқитиш ва ўрганишдаги назоҳотлар. Тил бўйича Европа стандарти ва унинг таъкини. Тил алоқа (коммуникация) воситаси сифатида ва тилга онл билим ва кўникмаларни шакллантириш усуллари. Тилни ўрганишда муваффақиятга эришиш шарт-шароитлари: касбий интерактив мулоқот муҳити, мулоқот клубларини ташкил этиш, ўзининг тил кўникмалари даражасини баҳолаш ва бошқ. Хорижий тилни ўрганишда грамматиканинг аҳамияти (традиция ва лексика-В1-В2 оралигида). Тил ўрганишда ўқитувчи ва ўрганиувчиларни роли. Тил ўрганиш учун зарур ўқув-аудио, методик ва онлайн ресурслар. Тилни ўрганишдаётган мамлакат маданиятининг билишининг аҳамияти. Маданиятлараро мулоқот компетенцияси (ўзбек ва хорижий тилда сўзлашувчи халқлар маданияти, урф-одатлари, анъаналари ҳақида чет тилида гапира олиш).

Мулоқот мавзулари: кундалик ҳаётга онл (шахсий маълумот, онла ҳақида маълумот, бўй вақтнинг ўтказиш ва ҳоказо) ижтимоий ҳаётга доир. Таълимга ва касбга йўналтирилган мавзулар.

Мутахассисликка онл матнларни ўқий, уларни тушуна олиш, отаки бён эта олиш, ўз фани бўйича ўқув жараёнини ташкил этишда соҳага онл хорижий тилдаги атамалардан фойдаланиш.

V. Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари

5.1. Онл таълим жараёнини бошқаришда тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш технологиялари.

Тизимли таҳлил назарисен фанлараро назария сифатида. Тизим ва тизимнинг белгилари. Тизимлар классификацияси. Тизим структураси. Тизимли таҳлилининг максали ва вазифалари. Тизимли синтез. Педагогик

фаолиятда тизимли тахлил. Педагогик тизим ва унинг тузулиши. Педагогик вазиятларнинг тизимли тахлилини амалга ошириш. Тизимли тахлилни амалга оширишнинг асосий боёқчилари. Тизимли тахлилни амалга ошириш моделлари. Тизимли тахлилни амалга ошириш методлари.

Қарор тушунчаси ва унинг асосий вазифалари. Қарор турлари ва уни қабул қилиш усуллари. Қарорларга қўйиладиган асосий талаблар.

Қарор вариантларини тайёрлаш технологияси. Қарор қабул қилиш жараёни ва педагог шахси. Қарорларни қабул қилиш жараёнига таъсир кўрсатувчи асосий омиллар. Педагогик жараёнини бошқаришда қарорларнинг ўрни. Қарор натижаларини баҳолашнинг эксперти ва прогностика методлари. Қарорлар самарадорлигини баҳолаш мезонлари. Қабул қилинган қарорлар ижросини таъминлаш механизми. Педагогик фаолиятда қарор қабул қилиш технологияси. Қарорлар ижросининг назорати.

5.2. Далилларга асосланган тибобётнинг қўлланилиши.

Даволаш иши йўналишлари фанига далилларга асосланган тибобётнинг мезонларини киритиш. Рандомизацияланган тадқиқотларнинг тизимли кўрик базасини яратиш. Даволаш иши йўналишида илмий тадқиқот ишларини баъжариш учун халқаро стандарт асосида рандомизацияланган натижалардан фойдаланиш. Далилларга асосланган тибобёт терапияси ва хирургик касалликларни даволашда илмий асосланган индивидуал ёндашувни таъминлайди. Далилларга асосланган тибобёт асосида терапияси ва хирургик касалликларни таххислаш, олдини олиш ва даволашнинг клиник текширишларнинг самарадорлиги ва хавфсизлигини аниқлаш.

VI. Махсус фанлар

6.1. Тибобётда замонавий диагностика усуллари.

Даволаш иши йўналиши фанларининг таракқиёт йўналишларида касалликларни эрта таххислашда компьютер, лазер ва бошқа замонавий технологиялардан фойдаланиш ва амалиётда қўллаш. Нур билан таххислаш деб номланган замонавий технологияларнинг тибобий имкониятлари. Замонавий юрак ишемик касаллигини даволаш усуллари. Хозирги вақтда дунё тибобетида амалиётда киритиладиган янгиликлар. Уларнинг афзаллик томонлари, даволаш иши йўналиши касалликларининг келиб чиқиши, кеншикта янгича ёндашишлар, даволаш иши йўналиши тармоқида замонавий инновацион ўзгаришлар.

6.2. Даволашда юқори технологияларни қўллаш.

Даволаш иши йўналиши касалликларини даволаш стандартлари. Даволаш иши йўналиши касалликларини интeрфaрaлашган усулда даволаш. Даволаш иши йўналиши касалликларининг кенши хусусиятлари. Даволаш иши йўналиши касалликларини даволашда янги қарашлар. Даволаш иши йўналиши касалликларда ўчрайдиган шовшинч ҳолатларда тез ёрдам кўрсатиш шарт-шароитлари.

Лазер технологияларни даволаш иши йўналишида қўллаш. Даволаш иши йўналишида каминвазив усуллари қўллаш истикболлари. Даволаш иши йўналишида янги даволаш усуллари, хусусан, хирургияда операция усуллари билан таништириш, хозирги вақтда тадбиқ этиш бошланган "Да Винчи" робот-хирургик ускуна мажмуасининг ишлаш принциплари, эхтиёж ва афзалликлари ҳақида маълумот бериш. Хирургия фанларининг инновациялари: операция жараёнларини роботлаштириш, трансплантация, малонвазив методларни даволашда қўллаш ва бошқалар.

Замонавий видеондоскопик диагностика ва даволаш усуллари билан танишиш. Лапароскопик диагностика ва даволаш усулларида хирургияда қўллаш натижалари ва келажати. Янги эндоваскуляр диагностика ва даволаш усуллари билан танишиш. Юқори қувватли лазерларни хирургияга талғуқли мутахассисликда қўллаш усуллари ва афзаллиги. Кам қувватли лазерларни хирургик касалликларда даволаш усуллари билан танишиш.

Ўзбекистонда ривож топётган даволаш усуллари билан яқиндан танишиш.

Даволаш ишларини ягона стандартлар асосида таххил этиш, касаллиқни ўз вақтида аниқлаш. Даволаш иши йўналиши касаллигини долзарб муаммолари. Даволаш иши йўналиши касаллигини атиптик шакллари. Даволаш иши йўналиши касаллигини асоратлари. Даволаш иши йўналиши касаллигини кенши хусусияти. Даволаш иши йўналиши соҳасида далилларга асосланган долзарб муаммолари. Даволаш иши йўналиши касаллигини жаҳон тибобетида долзарб масалалар кен қўлланиладиган даволашнинг далилий усуллари ва воситалари.

6.3. Тибобётда профилактиканинг ўрни.

Даволаш иши йўналиши касалликларининг социал-демографик муаммолари ва ечимлари, клиникаси, таххис қўйилиши, замонавий даволаш ва профилактика йўллари. Хозирги вақтда кен тарқалган даволаш иши йўналиши касалликларини, социял муаммо ҳисобланган касалликларни барвақт аниқлаш ва даволаш муаммоларини ўрганиш, хозирги замон илм-фан нотужлари асосида сўнгги диагностика ва даволаш усулларини ёритиш. Соғлом ва барқамол авлодни тарбиялаш, аҳоли репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, соғлом турмуш тарзини янада шакллантириш.

VII. Педагогик амалиёт

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларида педагогик амалиёт очик маърузалар ва амалий машғулотлар ўтказиш. Ўқилган дарсларнинг муҳокама қилиниши ва танқидий тахлил этилишига асосланган ҳолда амалга оширилади.

Педагогик амалиёт қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишлари ва мутахассисликларининг ўзига ҳосилитидан келиб чиққан ҳолда олий таълим муассасаларининг тегишли профилъ кафедраларида таххил этилади.

Амалий машғулотларни ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Амалий машғулотларда тингловчилар ўқув модуллари доирасидаги иккидй топшириқлар, кейслар, ўқув лойиҳалари, технологик жараёнлар билан боғлиқ вазиятли масалалар асосида амалий ишларни бақаралдиғлар.

Амалий машғулотлар замонавий таълим услублари ва инновацион технологияларга асосланган ҳолда ўтказилди. Бундан ташқари, муस्ताкил ҳолда ўқув ва илмий адабиётлардан, электрон ресурслардан, тарқатма материаллардан фойдаланиш тавсия этилди.

Муस्ताкил таълимни ташкил этишнинг шакли ва мазмуни

Муस्ताкил таълим тегишли ўқув модули бўйича ишлаб чиқилган топшириқлар асосида ташкил этилади ва унинг натижасида тингловчилар битирув ниши (лойиҳа ниши) ни таъёрлайди.

Битирув ниши (лойиҳа ниши) талаблари доирасида ҳар бир тингловчи ўзи даре бераётган фани бўйича электрон ўқув модулларининг тақдимотини тайёрлайди.

Электрон ўқув модулларининг тақдимоти куйидаги тарқибий қисмлардан иборат бўлади:

Кейслар банки;

Мавзулар бўйича тақдимотлар;

Бошқа материаллар (фанини ўзлаштиришга ёрдам берувчи қўшимча материаллар: электрон таълим ресурслари, маъруза матни, глоссарий, тест, кроссворд ва бошқ.)

Электрон ўқув модулларини тайёрлашда куйидагиларга алоҳида эътибор берилди:

- тавсия қилинган адабиётларни ўрганиш ва таҳлил этиш;

- соҳа тараккиётининг ўсгивор йўналишлари ва вазифаларини ёритиш;

- мутахассислик фанларидаги инновациялардан ҳамда илгор хорижий тажрибалардан фойдаланиш.

Шунингдек, муस्ताкил таълим жараёнида тингловчи касбий фаолияти натижаларини ва талаблар учун яратилган ўқув-методик ресурсларини “Электрон портфолио” тизимига киришиб боориши лозим.

Дастурунинг аборот-методик таъминоти

Модулларни ўқитиш жараёнида ишлаб чиқилган ўқув-методик материаллар, тегишли соҳа бўйича илмий журналлар, Интернет ресурслари, мультимедиа махсуслотлари ва бошқа электрон ва коғоз вариантдаги манбаалардан фойдаланилади.

Адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарлари

1. Каримов И.А. Юксам маънавият – энгилмас куч. –Т.: “Маънавият”, 2008–176 б.
2. Каримов И.А. Ўзбекистон муस्ताкилликка эришиш оstonасида. –Т.: “Ўзбекистон”, 2011.–440 б.
3. Каримов И.А. Она юртимиз бахти икболи ва буюк келажати йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир. –Т.: “Ўзбекистон”, 2015. – 302 б.
4. Мирзиев Ш.М. “Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини мард ва олижаноб халқимиз билан бирга кураимиз” мавзусидаги Ўзбекистон Республикаси Президентини қирлиш тантанали маросимига бағишланган Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги нутқи. – Т.: “Ўзбекистон”, 2016. –56 б.
5. Мирзиев Ш.М. “Конун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараккиёти ва халқ фаровонлиги гарови” мавзусидаги Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганнинг 24 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузаси. – Т.: “Ўзбекистон”, 2017. –48 б.
6. Мирзиев Ш.М. Танқидий таҳлил, катъий тартиб-ингизом ва шахсий жаवобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қондаси бўлиши керак. –Т.: “Ўзбекистон”, – 2017–1026.
7. Мирзиев Ш.М. Буюк келажатимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга кураимиз. – Т.: “Ўзбекистон”, 2017. – 488 б.

II. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон, 2014.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Харакатлар стратегияси тўғрисида”ги 4947-сон Фармони.
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 5 июлдаги “Ёшларга оид давлат снёвати самарадорлигини ошириш ва Ўзбекистон ёшлар иттифоқи фаолиятини кўллаб-қувватлаш тўғрисида”ги 5106-сон Фармони.
4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 нондаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта таъёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 4732-сон Фармони.
5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 2 февралдаги “Қорришяга қарши куралиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Конунининг қондаларини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПК-2752-сонли қарори.
6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПК-2909-сонли қарори.
7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта

7. Тайёрлаш ва ўларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" ти 278-сонли Қарори.
8. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 20 августдаги "Олий таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини оширишни таъқиқ этиш чора-тадбирлари тўғрисида" ти 242-сонли қарори.
9. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 27 февралдаги "Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва ўларнинг малакасини ошириш курслари тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида" ти 103-сонли қарори.
10. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 05-майдаги "О меҳар по дальныйему реформированию системы мединского образования в Республике Узбекистан" ти 2956-сон Қарори.

III. Махсус адабиётлар

1. Diane Belcher, Ann M. Johns, Brian Paltridge. *New directions in English for specific purposes research*. The University of Michigan Press. 2011.
2. Robert E. Davíd P – *Textbook of family medicine* - USA. 2016
3. Ишмухамедов Р., Абдуқодиров А., Пардаев А. Таълимда инновацион технологиялар (таълим муассасалари педагог-ўқитувчилари учун амалий таълимлар). – Т.: "Истеъдод" жамғармаси. 2008. – 180 б.
4. Сурмин Ю.П. Теория систем и системный анализ: Учебное пособие.– Киев: "МАУП", 2003.– 242с.
5. DUET-Development of Uzbekistan English Teachers*- 2-том. CD ва DVD материаллари, Тошкент.: 2008.
6. Grilomov S.S., Begalov V.A. *Informatika va axborot texnologiyalari*. – Т.: Fan. 2010. – 686с.
7. Махмудов И.И. Бошқарув психологияси. – Т.: 2006. – 230 б
8. John Muttarh- *General Practise 6 th Revised edition*- Australia 2015 English.
9. Ишмухамедов Р.Ж., Юлдашев М. Таълим ва тарбияда инновацион педагогик технологиялар. – Т.: "Нихол" нашриёти. 2013. 2016.– 279б.
10. Dennis Kasret, Anthony Fauci, Stephen Hauser, Dan Logo, J Janson, Joseph Loscalzo. – *Harrison's Principles of Internal Medicine 19/E* (Vol. 1 Vol.2)- USA 2015 English.
11. Karimova V.A., Zayniddinova M.B., Nazirova E.Sh., Sadikova Sh.Sh. *Tizimli tahlil asoslari*. – Т.: "O'zbekiston foylasuflar milliy jam'iyati nashriyoti". 2014.– 192 b.
12. Judith Tinnhall, J.Sitarczyński, O.John Ma, David Cline, Rita Cudulka, Garth Meckler. - *Tinnhall's Emergency Medicine: A Comprehensive Study Guide*. (Emergency Medicine Tinnhall)- USA. 2015 McGraw- Hill Education. English.
13. Michael Swan, Catherine Walter. *The Good Grammar Book*. Oxford. 2001.

14. Норейков И.Г., Зимин А.М. Информационные технологии в образовании: Учебное пособие.– М.: Изд. МГТУ им. Н.Баумана, 2002.– 336с.
15. Рақамли телевидение// Х.С.Соатов тахрири остида Уқув қўлланма. Т.: 2015.
16. Gadeev A., Karimov M. Sh., Axmedov X.S. *Ichki kasalliklar proredevikasi*. - Toshkent, 2012, 708 b.
17. Подласый И. Педагогика. Новый курс: учебник для студ. педаг. вузов. - в 2-х кн. – М.: ВЛАДУС, 1999. – 567 с.
18. Креативная педагогика. Методология, теория, практика. / под ред. д.т.н., проф. В.В.Полова, акад. РАО Ю.Г.Круглова.-3-е изд.– М.: "БИНОМ. Лаборатория знаний", 2012.– 319 с.: ил.
19. Махмудов И.И. Бошқарув профессионализи: психологик таҳлил. – Т.: "Академия", 2011. – 154 б.
20. Peter Master. *English Grammar and Technical Writing*. Regional Printing Center. 2004
21. Каримов М.Ш. и др. Профпедагогика внутренних болезней методические рекомендации. Ташкент 2011. Часть 1-3.
22. Исмаилов А.А., Жалалов Ж.Ж., Сагдаров Т.К., Ибрагимходжаев И.И. Инглиз тили амалий курсидан ўқув-ўқуғубий мақмула. *Basic User/ Breakthrough Level A1/-T.*: 2011. – 182 б.
23. Сергеев И.С. Основы педагогической деятельности: Учебное пособие. – СПб.: Питер. Серия "Учебное пособие", 2004–316 с.: ил.

III. Электрон таълим ресурслари

1. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги: www.edu.uz.
2. Ўзбекистон Республикаси Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитаси: www.acl.uz.
3. Компиютерлаштириш ва ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш бўйича Мувофиқлаштирувчи кенгаш: www.ictsonpl.gov.uz.
4. Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Хўзурдаги Бош илмий-методик марказ: www.biml.uz
5. [www. Ziyouz. Uz](http://www.ziyouz.uz)
6. InfoSom.uz электрон журнали: www.infoSom.uz.

